

Listy priorytetowych programów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej planowanych do finansowania w roku 2004

1. Ochrona wód przed zanieczyszczeniem

W ramach programu będą dofinansowywane przedsięwzięcia związane z realizacją:

1. „Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych”, w tym:
 - a) dokumentacja techniczna przedsięwzięć,
 - b) oczyszczalnie,
 - c) kanalizacja
2. Oczyszczalni i podczyszczalni ścieków przemysłowych.

2. Gospodarka wodna

W ramach programu będą dofinansowywane przedsięwzięcia mające na celu zwiększenie i poprawę jakości zasobów wodnych oraz zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, w tym:

- a) wspieranie budowy szczególnie ważnych inwestycji wieloletnich,
- b) poprawa jakości wody do picia – przedsięwzięcia współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, a wskazane przez Ministra Środowiska,
- c) wspieranie ekologicznych form transportu wodnego poprzez fundusz żeglugowy,
- d) poprawa jakości wody do picia – stacje uzdatniania wody.

3. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem poprzez zapobieganie i ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz oszczędzanie surowców i energii

W ramach programu dofinansowywane będą przedsięwzięcia mające na celu:

- ograniczanie emisji zanieczyszczeń z dużych źródeł spalania paliw,
- oszczędzanie surowców i energii,
- poprawę jakości paliw i technologii silnikowych stosowanych w transporcie,
- modernizację systemów ciepłowniczych,
- wykorzystanie alternatywnych, a przyjaznych środowisku źródeł energii,
- ochronę przed promieniowaniem jonizującym,
- utylizację odpadów w procesie spalania,
- ograniczanie emisji lotnych związków organicznych oraz odorów.

4. Zapobieganie i ograniczanie negatywnego oddziaływania hałasu na środowisko

W programie przewiduje się dofinansowanie mające na celu:

- wspieranie przedsięwzięć dotyczących ograniczenia hałasu przemysłowego i komunikacyjnego w środowisku.

5. Ochrona powierzchni ziemi i wód poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, zagospodarowanie odpadów oraz rekultywację terenów zdegradowanych

Program obejmować będzie następujące cele:

- zagospodarowanie odpadów komunalnych i osadów ściekowych,
- zagospodarowanie odpadów opakowaniowych i użytkowych,
- wprowadzanie technologii zmniejszających ilość wytwarzanych odpadów przez zakłady przemysłowe,
- rekultywacja terenów zdegradowanych przez wojsko i przemysł,
- likwidacja nieczynnych składowisk odpadów niebezpiecznych,
- unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i niebezpiecznych,
- unieszkodliwianie odpadów powstających w wyniku eksploatacji środków transportu.

6. Ochrona przyrody i krajobrazu

Program będzie realizowany przez dofinansowanie:

- zabiegów ochronnych i renaturalizacyjnych oraz działań łagodzących skutki antropopresji na obszarach uznanych za istotne do realizacji strategii ochrony przyrody i strategii ochrony różnorodności biologicznej,
- ochrony w warunkach „in situ” i „ex situ” oraz rozmnażania i rozprzestrzeniania objętych ochroną i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt,
- wykupu gruntów i urządzeń bezpośredniej ochrony na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody o znaczeniu międzynarodowym,
- działań służących zachowaniu cennych elementów rodzimej przyrody oraz krajobrazu, przez: przywracanie walorów założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym,
- rozwój bazy lokalowej służącej edukacji ekologicznej prowadzonej przez parki narodowe, parki krajobrazowe i w leśnych kompleksach promocyjnych.

7. Program Państwowego Monitoringu Środowiska

Celem realizacji przedsięwzięć z zakresu monitoringu środowiska jest doskonalenie organizacji i funkcjonowania systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, pozwalającego na uzyskanie porównywalności informacji o stanie środowiska w Polsce z danymi uzyskiwanymi w analogicznych systemach Unii Europejskiej. W tym celu dofinansowanie obejmie:

- realizację prac badawczo-pomiarowych,
- infrastrukturę pomiarową wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w celu uzyskania certyfikatu w Polskim Centrum Akredytacji,
- opracowywanie nowoczesnych metodyk badań, ocen i analiz stanu środowiska oraz ich wdrażania przez programy pilotażowe,
- wspomaganie bazy laboratoryjnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej do badań w zakresie określonym w Porozumieniu zawartym między Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska i Głównym Inspektorem Sanitarnym w dniu 23.08.2000 roku w sprawie współdziałania Inspekcji Ochrony Środowiska i Inspekcji Sanitarnej,
- wspomaganie bazy laboratoryjnej innych jednostek badawczo-naukowych wykonujących pomiary w ramach PMŚ,
- wspieranie systemów informatycznych PMŚ.

8. Zwiększenie lesistości kraju oraz ochrona zasobów leśnych

W ramach programu dofinansowywana będzie:

- realizacja „Programu zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnych drzew leśnych w Polsce na lata 1991-2010”,
- realizacja „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”,
- przebudowa drzewostanów pozostających pod wpływem emisji przemysłowych, na terenach pokłeskowych, w leśnych kompleksach promocyjnych i w lasach doświadczalnych uczelni wyższych, kształcących kadry z zakresu leśnictwa oraz odnowienia pożarzysk i innych terenów pokłeskowych,
- ochrona ekosystemów leśnych przed szkodami powodowanymi zarówno przez czynniki biotyczne, jak i abiotyczne,
- modernizacja bazy szkółkarskiej w celu optymalizacji produkcji szkółkarskiej pod względem ilości, jakości i asortymentu materiału sadzeniowego,
- realizacja kompleksowych programów restytucji i reintrodukcji gatunków drzew i krzewów leśnych oraz zwierząt.

9. Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin i ich wzbogacania oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko procesów likwidacji zakładów górniczych

W ramach programu dofinansowane będzie:

- rekultywacja powierzchni ziemi na terenach zdegradowanych działalnością górnictwem,
- wprowadzanie technologii ograniczających powstawanie odpadów w trakcie wydobywania i przeróbki surowców,
- ochrona powierzchni ziemi przed skutkami eksploatacji podziemnej i otworowej między innymi poprzez podsadzanie i lokowanie odpadów mineralnych,
- ujmowanie i uzdatnianie wód kopalnianych i wód zasolonych.

10. Poznanie budowy geologicznej kraju oraz potrzeb gospodarki zasobami złóż kopalin i wód podziemnych

W ramach programu dofinansowywane będą:

- prognozy i badania geologiczne związane ze zmianami środowiska, zachodzącymi w związku z działalnością i likwidacją kopalń oraz naturalnymi zagrożeniami geodynamicznymi,
- zadania nowoczesnej kartografii geologicznej, hydrogeologicznej i geośrodowiskowej,
- dokumentowanie zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych,
- rozpoznanie przyjaznych środowisku źródeł energii /wody termalne/ i wód leczniczych,
- prowadzenie podstawowych badań geologicznych oraz ocena perspektyw surowców kraju m. in. dla potrzeb procesu koncesjonowania wydobycia kopalin.

11. Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków

Program realizowany będzie przez dofinansowanie:

- przedsięwzięć zgłoszonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska mających na celu zapobieganie występowaniu poważnych awarii oraz zdarzeń nadzwyczajnych z substancjami niebezpiecznymi,
- przedsięwzięć wskazanych w Porozumieniu Ministrów Środowiska oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska,
- realizacja zakupów sprzętu dla potrzeb Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej, Straży Leśnej i Państwowej Straży Rybackiej oraz przedsięwzięć w ramach projektów z udziałem środków zagranicznych dla Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa.

12. Kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa oraz profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska

W ramach programu planuje się dofinansowanie zadań:

- rozwój bazy służącej realizacji programów edukacyjnych w kwalifikowanych ośrodkach edukacji ekologicznej,
- wspieranie realizacji programów edukacyjnych w zakresie aktywnej edukacji ekologicznej oraz w ramach kampanii informacyjno-promocyjnych,
- wspieranie realizacji cyklicznych programów edukacyjnych telewizyjnych i radiowych emitowanych na antenie ogólnopolskiej,

- wspieranie realizacji programów edukacyjnych poprzez produkcję pomocy dydaktycznych,
- promocja zagadnień związanych z ochroną środowiska oraz wspomaganie programów edukacyjnych poprzez dofinansowywanie czasopism i wkładek ekologicznych,
- wspieranie działalności wydawniczej:
 - a) przeznaczonej dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz materiały dydaktyczne dla nauczycieli,
 - b) z zakresu zarządzania środowiskiem,
 - c) popularyzatorskie opracowania przedstawiające kompendia wiedzy z zakresu ekologii,
- wspieranie różnych form doskonalenia animatorów edukacji ekologicznej,
- wspieranie konferencji i seminariów o zasięgu krajowym, szczególnie istotnych dla spraw edukacji ekologicznej,
- wspieranie konkursów i przedsięwzięć upowszechniających wiedzę ekologiczną oraz wspieranie promocji przemysłu i sektora usług działających na rzecz ochrony środowiska podczas Targów organizowanych poza granicami kraju,
- wspieranie programów edukacyjnych, realizowanych przez parki narodowe, parki krajobrazowe oraz leśne kompleksy promocyjne, w tym wyposażanie w sprzęt i pomoce dydaktyczne,
- wspieranie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.

13. Zastosowanie technologii zapewniających czystsza i energooszczędną produkcję

W ramach programu realizowane będą przedsięwzięcia uwzględniające modernizację stosowanych technologii zgodnie z wymogami najlepszych dostępnych technik (stosowanie technologii czystszych i bardziej energooszczędnych). Zakłada się efektywne uczestnictwo we wdrażaniu IPPC (Integrated Pollution Prevention and Control) tj. Dyrektywy 96/61/WE – dotyczącej zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń w odniesieniu do istniejących instalacji.

Program realizowany będzie poprzez dofinansowanie przedsięwzięć, których istotą są działania w zakresie:

- zmian surowcowych,
- ograniczenia powstawania u źródła strumienia szeroko rozumianych odpadów, stałych, ciekłych i gazowych,
- powtórnego wykorzystywania odpadów w produkcji,
- wspierania działań w zakładach przemysłowych mających na celu ograniczenie hałasu, energochłonności i zmniejszenie zużycia surowców,
- wspierania działań mających na celu wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego ISO 14000, EMAS i uzyskania certyfikatu Czystszej Produkcji w zakładach przemysłowych, administracji rządowej i samorządowej, jednostkach edukacyjnych.

14. Wspieranie działalności badawczej, eksperckiej na rzecz ochrony środowiska

W ramach programu będą finansowane opracowania oraz prace studialne i badawcze służące realizacji polityki ekologicznej państwa, w tym wspieranie zarządzania środowiskiem.

Dofinansowanie będzie dotyczyło:

- zadań z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej,
- zadań z zakresu ochrony powietrza,
- zadań z zakresu ochrony powierzchni ziemi,
- zadań z zakresu ochrony przyrody i gospodarki leśnej,
- zadań dla usprawniania systemu zarządzania środowiskiem,
- zadań z zakresu współpracy międzynarodowej,
- zadań z programu Phare.

15. Wspieranie działań w zakresie ochrony środowiska na terenach wiejskich

Celem programu jest ograniczenie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko poprzez upowszechnienie stosowania zasad dobrej praktyki rolniczej a zwłaszcza zasad prowadzenia produkcji rolnej w sposób ograniczający i zapobiegający zanieczyszczeniu wód związkami azotu i fosforu.

W ramach programu dofinansowywane będą działania wspierające:

- budowę zbiorników na płynne odchody zwierzęce i płyt obornikowych oraz zakup urządzeń zabezpieczających wody powierzchniowe i podziemne przed zanieczyszczeniem biogenami powstającymi w produkcji rolniczej,
- szkolenia rolników i doradców rolnych służące upowszechnianiu stosowania zasad „Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych” (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Środowiska 2002), wynikające z kompleksowych programów w zakresie ochrony środowiska.

16. Wspieranie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych

Celem programu jest stymulacja szerszego zaangażowania organizacji pozarządowych do podejmowania działań służących poprawie stanu środowiska oraz kształtowania świadomości ekologicznej społeczeństwa.

17. Przygotowanie przedsięwzięć współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej i międzynarodowych.

W ramach programu będą realizowane i opracowywane:

- a) studia i ekspertyzy mające na celu przygotowanie przedsięwzięć do wspólnego dofinansowania z funduszu Unii Europejskiej i środków krajowych, w tym Narodowego Funduszu, funduszy ekologicznych i środków Unii Europejskiej,

- b) wykonania dokumentacji technicznych, oceny oddziaływania na środowisko, studium wykonalności oraz analizy finansowej i analizy ekonomicznej (kosztów-korzyści) w powyższym celu.
- c) koszty krajowe programów międzynarodowych.

Ponadto Narodowy Fundusz we współpracy z bankami będzie finansował (*mniejsze*) przedsięwzięcia w ramach następujących linii kredytowych:

- budowy małych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowy kanalizacji sanitarnej,
- zagospodarowania odpadów,
- ograniczenie emisji spalin poprzez dostosowanie silników wysokoprężnych do paliwa gazowego lub wymiany silników na mniej emisyjne w komunikacji zbiorowej,
- inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii,
- usuwania wyrobów zawierających azbest,
- budowy ścieżek rowerowych,
- ograniczenia hałasu,
- termomodernizacji,
- czystszej produkcji,
- uszczelniania i hermetyzacji przeładunku i dystrybucji paliw,
- inwestycji służących ograniczeniu zużycia energii elektrycznej,
- systemów ciepłowniczych,
- budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody.